

**Vastaus valtuustoaloitteeseen 1/2024: Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen
Kirkkonummelle, Kv**
Kunnanhallitus 10.06.2024 § 211
120/12.03.00/2024

Valmistelija	Kehityspäällikkö Jaana Halin Maahanmuuttokoordinaattori Jari Miettinen Suunnittelija Joni Arola Suunnittelija Emilia Tiainen etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihde)
Päätösehdotus	Kunnanjohtaja Sailas Virpi Kunnanhallitus päättää 1 antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2024: Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen Kirkkonummelle ja esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä 2 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.
Käsittely	Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi ja totesi että keskustelun aikana I varapuheenjohtaja Piia Aallonharja oli tehnyt seuraavan muutosehdotuksen: Kunnanhallitus päättää 1 antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2024: Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen Kirkkonummelle ja esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta loppuun käsiteltynä 2 ettei Monikulttuurisuusneuvostoa perusteta Kirkkonummelle 3 tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa. Muutosehdotusta kannattivat Matti Kaurila ja Anneli Granström. Muutosehdotusta ei hyväksytty yksimielisesti joten puheenjohtaja ilmoitti että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että asiasta äänestetään niin, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat Piia Aallonharjan muutosehdotusta äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 JAA ääntä ja 6 EI ääntä, 1 poissa.
Äänestystuloksen ollessa tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.
Puheenjohtaja äänesti EI, täten Piia Aallonharjan muutosehdotus voitti.

JAA äänestivät Kati Kaihlaranta, Anna Aintila, Saara Huhmarniemi, Carl-Johan Kajanti, Anna Sahiluoma ja Ulf Kjerin.

EI äänestivät Piia Aallonharja, Anneli Granström, Antti Kilappa, Timo Haapaniemi, Ari Harinen ja Matti Kaurila.

Poissa: Markus Myllyniemi

Päätös

Kunnanhallitus päätti

1
antaa selostusosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen 1/2024:
Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen Kirkkonummelle ja esittää
kunnanvaltuustolle, että valtuusto pitää vastausta riittävänä ja aloitetta
loppuun käsiteltynä.

2
esittää kunnanvaltuustolle, ettei Monikulttuurisuusneuvostoa perusteta
Kirkkonummelle

3
tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Selostus

Valtuutetut Katja Ylisiurua ja Johanna Fleming ovat 5.2.2024 tehneet aloitteen, jossa pyydetään valmistelemaan monikulttuurisuusneuvoston perustamista ja selvittämään neuvoston toimintamallin, kokoonpanon ja tehtävät. Aloitteen perustelussa todettiin tarve perustaa erityisesti maahanmuuttajien näkökulmaa päätöksentekoon tuova neuvosto. Kirkkonummen väestöstä runsaat 12,2 % puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Kirkkonummelaiset edustavat yli kahtasataa kansalaisuutta ja kansalaisuusyhdistelmää.

Laissa kotoutumisen edistämisestä 29 § määrittää kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten kotoutumisen edistämisen tavoitteeksi tukea paikallisesti tai seudullisesti kansainvälisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä edistää myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien välillä. Tavoitteena on lisäksi edistää maahanmuuttajaryhmien osallisuutta. Maahanmuuttajaväestön tarpeet ja kotoutumisen edistäminen on otettava huomioon kunnan ja muiden paikallisten viranomaisten yleisessä suunnittelussa, toiminnassa ja seurannassa.

Lain kotoutumisen edistämisestä 30 § täsmentää kunnan velvollisuudeksi huolehtia siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille ja että maahanmuuttajille laissa tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen olisi linjassa Kirkkonummen kuntastrategian kanssa. Yhteisöllinen ja elävä Kirkkonummi -päämäärän mukaan kunnan toimintaa kehitetään yhdessä kuntalaisten ja yhteisöjen

kanssa. Sen lisäksi Osaava ja oppiva Kirkkonummi -päämäärän mukaan kunta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista huomioimalla eri väestöryhmien tarpeet.

Tällä hetkellä maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin liittyvät tarpeet ja erityiskysymykset huomioidaan osana kunnan yleistä suunnittelu- ja päätöksentekoprosessia sekä palvelutuotantoa. Kunnassa on tunnistettu tarve tuoda etnisten vähemmistöryhmien ääni kuuluviin toiminnan suunnittelussa. Näin voidaan yrittää tavoittaa ja huomioida eri ryhmiä paremmin kunnan palveluissa.

Monikulttuurisuusneuvoston perustaminen tukisi kunnan lakisääteistä tehtävää kotoutumisen edistämistä ja mahdollistaisi kasvavan vähemmistön tarpeiden entistä paremman huomioimisen, lisäksi maahanmuuttajien osallisuutta ja parantaisi yhdenvertaisuutta.

Monikulttuurisuusneuvoston perustamisesta on kuultu eri sidosryhmiä Kirkkonummella: kunnanhallituksen elinvoimajaosto, Luckan r.f., FRK, Integro ry, Kirkkonummen suomalainen seurakunta ja ruotsalainen seurakunta.

Lisäksi kunta on keskustellut kokemuksista vastaavista vaikuttamistoimielimistä Vaasan, Raaseporin, Salon, Tampereen, Espoon ja Keravan kaupunkien kanssa.

Monikulttuurisuusneuvoston organisoinnista on neuvoteltu kunnan kotoutumisen palveluiden ja hallintojohtajan kanssa.

Kokoonpano

Muista kaupungeista Keravalla, Vantaalla, Laitilassa, Turussa, Vaasassa ja Kokkolassa toimii monikulttuurisuusneuvosto, Tampereella, Oulussa, Raaseporissa, Salossa, Kajaanissa ja Kouvolassa maahanmuuttajaneuvosto ja Espoossa kotouttamisen edistämisen neuvottelukunta.

Näiden kaikkien yleinen tavoite on lisätä ja parantaa maahanmuuttajien ja viranomaisten vuoropuhelua, edistää yhdenvertaisuutta ja maahanmuuttajien kotoutumista Suomeen.

Muun muassa Keravalla, Vantaalla ja Espoossa vaikuttamistoimielimen jäsenistö koostuu luottamushenkilöjäsenistä, kaupunginhallituksen edustajista ja kaupungin asiantuntijajäsenistä. Salossa, Tampereella, Vaasassa ja Laitilassa vaikuttamistoimielimen jäsenistö koostuu kuntalaisista ja/tai järjestöjen edustajista.

Kirkkonummen monikulttuurisuusneuvosto voisi hyötyä kokoonpanosta, jossa puolet jäsenistä olisivat kuntalaisjäseniä ja puolet luottamushenkilöitä lautakunnista. Tämä edesauttaisi toimielinten yhteistyötä. Neuvoston tehtävien kannalta yhteys kaupungin päätöksentekoon ja toisaalta vieraskielisten kuntalaisten arkeen on varmistettava.

Tehtyjen selvitysten perusteella monikulttuurisuusneuvoston kokoonpano voisi esimerkiksi olla seuraava:

- 1 luottamushenkilö kunnanhallituksesta

- 5 luottamushenkilöä kunnan lautakunnista

- 5 vieraskielistä kuntalaista + varajäsenet

- 1 asiantuntijajäsen per palvelualue

Kunnanhallitus nimeäisi edustajat lauta-/johtokunnista lautakuntien ehdotuksen pohjalta. Järjestöedustajiksi voisivat hakea vieraskieliset kuntalaiset. Kunnanhallitus valitsisi 5 kuntalaisjäsentä, jotka edustaisivat mahdollisimman kattavasti eri kieli- ja maahanmuuttajaryhmiä.

Monikulttuurisuusneuvoston toimikausi olisi kaksi kalenterivuotta. Kunnanhallitus nimeäisi toimikaudeksi kerrallaan puheenjohtajan.

Tehtävät

Monikulttuurisuusneuvoston keskeiset tehtävät olisivat:

- esitysten tekeminen kunnan maahanmuuttajia koskevien palveluiden kehittämiseksi
- eri kulttuurien välisen vuoropuhelun edistäminen sekä osallistuminen aktiivisesti syrjinnän ja rasismien ehkäisyyn liittyvään työhön
- osallistuminen muiden erityisryhmille perustettujen neuvostojen tavoin aktiivisesti kunnan päätöksentekoon antamalla lausuntoja itseään kiinnostavista kysymyksistä sekä käyttämällä hyväksi muita kuntalaisille kehitteillä olevia vaikuttamisen kanavia
- omalta osaltaan kunnan ja muiden eri toimijoiden yhteistyön kehittäminen maahanmuuttoon liittyvissä kysymyksissä
- muut hyvien etnisten suhteiden ja maahanmuuttajiin liittyvien palvelujen kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Monikulttuurisuusneuvoston tulisi huolehtia toiminnastaan tiedottamisesta kuntalaisille, kuntaorganisaation toimijoille ja keskeisille yhteistyötahoille sekä toimia tiiviissä yhteistyössä muiden toimikuntien ja neuvostojen kanssa. Neuvosto laatisi vuosittain toimintasuunnitelman ja raportoi toiminnastaan kunnanhallitukselle.

Resurssit

Kunnan yhteiset palvelut nimeäisi viranhaltijoista sihteerin ja esittelijän. Esittelijänä toimisi kotoutumisasioista vastaava päällikkö tai johtaja. Kunnanhallitus hyväksyisi neuvostolle vuosittain toimintamäärärahan.

Huomioita taustaselvityksestä

Taustakeskustelujen ja tehdyn selvitystyön perusteella on monikulttuurisuusneuvoston toimintaan tunnistettu joitakin haasteita. Osassa kaupungeista, joissa on vastaavanlainen vaikuttamistoimielin, on jäsenistö valittu järjestöjen edustajista tai ainoastaan luottamushenkilöistä. Kirkkonummella ei ole tarpeeksi monikulttuurisia/etnisiä vähemmistöjä edustavia järjestöjä, minkä takia kuntalaisjäsenet valittaisiin hakemusten perusteella. Pelkästään luottamushenkilöistä muodostuva jäsenistö ei taas vastaa edustavuuden tavoitteeseen.

Toisaalta, jos jäsenistössä olisi ainoastaan kuntalaisjäseniä, voisi neuvoston vaikuttavuus ja työn tehokkuus kärsiä. Tästä syystä tehdyn selvitystyön perusteella voisi edellä esitetty esimerkki toimia parhaiten neuvoston kokoonpanoksi.

Muilta kaupungeilta saatujen kokemusten perusteella on tärkeää, että neuvoston tehtävät suunnitellaan huolellisesti ja neuvosto otetaan tasavertaiseksi vaikuttajaelimeksi nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston rinnalle ja sille osoitetaan tehtäviä. Monissa kaupungeissa vastaavaa vaikuttajatoimielintä on hyödynnetty esimerkiksi kotoutumissuunnitelman, hyvinvointisuunnitelmien ja viestintäsuunnitelmien kommentoimisessa.

Myös kuntalaisjäsenien sitoutuminen neuvoston työskentelyyn on tunnistettu haasteeksi muissa kaupungeissa. Jäsenien sitoutumiseen voidaan kiinnittää huomiota jäsenien rekrytoinnissa esimerkiksi hakemuksen, haastattelun ja perehdyttämisen yhteydessä. Jäsenien tulee pystyä työskennellä suomen tai ruotsin kielellä.

Haasteeksi voi myös muodostua jäsenien löytäminen neuvostoon. Mahdollisten jäsenten tavoittamisessa voitaisiin hyödyntää maahanmuuton ja kotoutumisen kanssa työskenteleviä toimijoita ja sidosryhmiä.

Päätöshistoria

Kunnanvaltuusto 05.02.2024 § 11

Päätös Kunnanvaltuusto lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Selostus Kunnanvaltuuston kokouksessa 5.2.2024 valtuutetut Katja Ylisiurua ja Johanna Fleming jättivät seuraavan aloitteen:

Kirkkonummi on kasvava ja moninainen kunta, jossa muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvia asukkaiden määrä on lisääntynyt voimakkaasti. Se on tällä hetkellä 12,2 % asukkaista. Kirkkonummelle tulee perustaa monikulttuurisuusneuvosto, joka toimii foorumina kunnan ja asukkaiden välillä, edistää monikulttuurisuutta, yhdenvertaisuutta ja kulttuurista vuoropuhelua sekä tukee kotoutumista Kirkkonummella. Vastaavanlaisia maahanmuuttajien vaikuttajaelimiä on olemassa esimerkiksi Keravalla, Espoossa, Vantaalla, Laitilassa, Turussa ja Vaasassa.

Monikulttuurisuusneuvosto tarjoaisi kuntalaisille mahdollisuuden tuoda esiin monikulttuurisuuteen liittyviä näkökulmia. Tämä vahvistaisi kunnan demokraattista toimintaa ja päätöksenteon avoimuutta. Neuvosto voisi toimia myös siltojen rakentajana eri yhteisöjen välillä ja auttaa ehkäisemään syrjintää ja ennakkoluuloja.

Monikulttuurisuusneuvosto käsittelee yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä ja edistäisi osaltaan kaikkien kuntalaisten tasavertaista osallisuutta päätöksentekoon. Tärkeässä roolissa olisivat myös kotoutumisen edistämisestä ja konflikteja ennaltaehkäisevät asiat. Kunnan päättäjien ja viranhaltijoiden lisäksi neuvostossa olisi edustajia esimerkiksi paikallisista kieli- ja kulttuuriyhdistyksistä.

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että Kirkkonummen kunta aloittaa monikulttuurisuusneuvoston perustamisen valmistelun ja selvittää neuvoston toimintamallin, kokoonpanon sekä tehtävät.

Toivomme, että tämä aloite herättää kiinnostusta ja saa tukea kunnanvaltuustossa.

Ystävällisin terveisin,

Katja Ylisiurua ja Johanna Fleming”

Aloitteen allekirjoittivat Katja Ylisiuruan ja Johanna Fleming lisäksi seuraavat valtuutetut ja varavaltuutetut: Reetta Hyvärinen, Saara Huhmarniemi, Ronja Karkinen, Elina Kärkimaa, Kim Liljequist, Markus Myllyniemi, Maarit Orko, Krista Petäjäjärvi, Kari Virtanen ja Miisa Jeremejew.